

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

78 nci Birleşim

30.10.1978 Pazartesi (Olağanüstü)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ	582	ile Çökek, Sarıhıdır köylerini sulayacak olan Kızılırmak Sarıyazı projesine dair soru önergesi ve Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un yazılı cevabı. (7/945)	588:589
II. — GELEN KÂĞITLAR	582		
III. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	583	4. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, İstanbul - Pendik - Tuzla bölgesi planlamasına dair soru önergesi ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevabı. (7/958)	589:590
1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının, şiddet olayları üzerinde bir genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/8)	583:586		
IV. — SORULAR VE CEVAPLAR	587	5. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Baha Akşit'in, Denizli ili dahilindeki belediyelere yapılan yardımlara dair soru önergesi ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevabı. (7/959)	590:591
A) Yazılı Sorular ve Cevapları	587	6. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, sahil balıkçılığının kontrolü için alınması gereken tedbirlere dair soru önergesi ve Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Şener'in yazılı cevabı. (7/960)	591:592
1. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, Akçadağ Öğretmen Meslek Lisesine dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/911)	587:588	7. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın tarihsel ve doğal sit olarak ilan edilen bölgelerdeki kamulaştırma işlemleriyle ilgili yasal düzenlemelere dair soru önergesi ve İmar	
2. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Yusuf Ziya Ayrım'ın, Kars - Dedekorkut Eğitim Enstitüsüne 1977 ders yılında kaydedilen talebelere dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/931)	588		
3. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in, Nevşehir - Ürgüp - Sofular köyü			

	Sayfa		Sayfa
ve İskân Bakanı Ahmet Karaaslan ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevapları. (7/961)	593:595	Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/969)	597
8. — Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Hayrettin Erkmen'in Marksist - Leninist Silahlı Propaganda Birliği adlı bir kuruluşa dair soru önergesi ve İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın yazılı cevabı. (7/962)	595:596	11. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Türkiye'de kitle taşınacılığını geliştirmek için bir demiryolu fonu oluşturulmasının düşünüülüp düşünüülmediğine dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi'nin yazılı cevabı. (7/972)	597:598
9. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum ilindeki tuz ocaklarına dair soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/966)	596	12. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in, Sivas iline bağlı Divriği ilçesindeki Ulu Camiden çalınan halılara dair soru önergesi ve İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın yazılı cevabı. (7/974)	598:599
10. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum iline bağlı bazı ilçelerinde tütün ekimi için izin verilip verilmeyeceğine dair soru önergesi ve Gümrük ve		13. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Tortum gölü civarında bir dinlenme kampı yapımının düşünüülüp düşünüülmediğine dair soru önergesi ve Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un yazılı cevabı. (7/978)	599

I. — BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının, şiddet olayları üzerinde bir genel görüşme açılmasına dair önergesi kabul edildi.

Başbakan Bülent Ecevit tarafından, genel görüşmenin 7.11.1978 tarihli Birleşim gündemine alınması istendi.

5.11.1978 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşime saat 15.20'de son verildi.

Başkan	Divan Üyesi
Sırrı Atalay	Afyonkarahisar
	Mustafa Çelik

Divan Üyesi
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Hüsamettin Çelebi

II. — GELEN KÂĞITLAR

Genel Görüşme

1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının, şiddet olayları üzerinde bir genel görüşme açılmasına dair önergeleri. (8/8)

Yazılı Sorular

2. — Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Hayrettin Erkmen'in, 29 Temmuz 1978 günlü Tercüman Gazetesinde yayımlanan bir yazıya dair yazılı sorusu. (7/976) (İçişleri ve Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.)

3. — Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Hayrettin Erkmen'in, Şebinkarahisar ilçesine bağlı Alışar köyünün Killik mahallesinde açılmasına karar verilen PTT acentalığına dair yazılı sorusu. (7/977) (Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir.)

4. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Tortum gölü civarında bir dinlenme kampı yapımının düşünüülüp düşünüülmediğine dair yazılı sorusu. (7/978) (Çalışma Bakanlığına gönderilmiştir.)

5. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Türk Kamuoyu Enstitüsü kurulmasına dair yazılı sorusu. (7/979) (Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.)

6. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Halil Tunç'un, İstanbul'da yapılan bir düğüne dair yazılı sorusu. (7/980) (Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.)

7. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum ilinin Tortum ilçesi gölü civarında bir milli park tesis edilip tatil köyü yapımının mümkün olup olmadığına dair yazılı sorusu. (7/981) (Başbakanlığa gönderilmiştir.)

8. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum'un Oltu ilçesinde ORKOP eliyle herhangi bir fabrika yapılması için alınmış bir kararın olup olmadığına dair yazılı sorusu. (7/982) (Orman Bakanlığına gönderilmiştir.)

9. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum ili Oltu ilçesinde Orkøy Bölge Müdürlüğüne dair yazılı sorusu. (7/983) (Orman Bakanlığına gönderilmiştir.)

10. — Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, MC Hükümetleri döneminde yazdırılan ilk ve ortaöğretim ders kitaplarına dair yazılı sorusu. (7/984) (Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.)

11. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün, köy ve mahalle muhtarlarına verilen ödeneklere dair yazılı sorusu. (7/985) (Yerel Yönetim ve Maliye bakanlıklarına gönderilmiştir.)

12. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün, Kırıkkale ve Keskin ilçesi köylerinde zarara uğrayan üzüm üreticisinin durumu hakkındaki yazılı sorusu. (7/986) (Gümrük ve Tekel Bakanlığına gönderilmiştir.)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Sırrı Atalay

DİVAN ÜYELERİ : Mustafa Çelik (Afyonkarahisar), Hüsamettin Çelebi (Cumhurbaşkanınca S. Ü.)

BAŞKAN — 78 nci Birleşimi açıyorum, çoğunluğumuz vardır.

III. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının, şiddet olayları üzerinde bir genel görüşme açılmasına dair önermeleri. (8/8)

BAŞKAN — Gündemimiz bir maddeden ibarettir; Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Sayın Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının şiddet olayları üzerinde bir Genel Görüşme açılmasına dair önermeleri.

Cumhuriyet Senatosunun değerli üyelerine, normal toplantı yılımıza bir gün kala olağanüstü toplantıya gösterdikleri ilgilerinden dolayı yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Genel Görüşme önergesi üzerinde uygulanacak yöntemi arz edeyim :

İçtüzük hükümleri gereğince önerge okunacak, önerge üzerinde önerge imza sahiplerinden biri, önerge yanında veya karşısında birer üyeye söz verdikten sonra işari oyla önergenin gündeme alınıp, alınmaması oylarımıza sunacağım. Bu kural içerisinde görüşmeye başlıyoruz. Önergeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Önerge :

Demokratik rejime, Devletimizin ve milletimizin bütünlüğüne yönelik aşırı sol ve aşırı sağ ideolojilerden, etnik nedenlerden ve mezhep kışkırtmalarından

kaynaklanan silahlı şiddet eylemleri endişe verici bir turmanış içindedir. Milletimiz olayların gelişmesini derin bir kaygıyla izlemektedir.

Anayasal düzenin ve milli bütünlüğün korunması, şiddeti yaratan kaynaklara yönelik etkin yasal önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Türk Devleti yasa dışı her girişimi sona erdirecek güçtedir. Devlet gücünün hâkim kılınmasında bütün siyasal kuruluş ve organların ortak bir tutum içinde olması büyük önem taşır. Cumhuriyet Senatosunun konuya eğilmesi, Parlamento ile siyasal iktidar arasındaki dayanışmanın en geniş ölçüde gerçekleşmesi, milletimiz için güven, siyasal iktidar için çok etkin bir güç kaynağı olacaktır.

Bu anlayış içinde, Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyeler Grupunun 12 Ekim 1978 tarihinde oybirliğiyle aldığı karar uyarınca, Hükümetin şiddet olaylarına ilişkin olarak bilgi vermesini, aldığı ve alacağı önlemleri açıklamasını ve Senatamız üyelerinin bu konudaki görüşlerini bildirmelerini sağlamak üzere, Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 127 nci maddesine göre Genel Görüşme açılması hususunu arz ederiz.

Saygılarımızla.

C. Bşk. S. Ü.
Zeyyat Baykara
C. Bşk. S. Ü.
Kemal Cantürk
C. Bşk. S. Ü.
Fahri Çoker
C. Bşk. S. Ü.
Metin Toker

C. Bşk. S. Ü.
Şerif Tüten
C. Bşk. S. Ü.
Prof. Dr. Safa Reisoğlu
C. Bşk. S. Ü.
Hilmi Fırat
C. Bşk. S. Ü.
Halil Tunç

C. Bşk. S. Ü.
Hüsamettin Çelebi

BAŞKAN — Önerge imza sahiplerinden söz isteyen Sayın Baykara... Bir dakika Sayın Baykara.

İçtüzük kuralları gereğince önerge sahipleri dışında sadece ve münhasıran iki üyeye söz verebileceğim, lehte ve aleyhte olmak üzere. Söz isteyenleri okuyorum :

Sayın Hasan Fehmi Güneş lehte kaydıyla söz istemişlerdir. Sayın Ömer Naci Bozkurt, Sayın Oral Karaosmanoğlu, Sayın Süleyman Tuncel, Sayın Raif Eriş, Sayın Yusuf Ziya Ayrım, Sayın Hamdi Özer, Sayın Ahmet Remzi Hatip sırayla söz istemişler; ancak lehte ve aleyhte herhangi bir belirti ifade etmişler. Bu bakımdan kayıt sırasına göre kendilerine soracağım :

Sayın Bozkurt?..

ÖMER NACİ BOZKURT (Gümüşhane) — Sayın Başkanım, genel görüşme sırasında şahsım adına söz istiyecğim.

BAŞKAN — Sayın Karaosmanoğlu?..

ORAL KARAOSMANOĞLU (Manisa) — Müzakere sırasında lehte.

BAŞKAN — Sayın Tuncel?..

SÜLEYMAN TUNCEL (İzmir) — Müzakere sırasında.

BAŞKAN — Sayın Eriş?..

RAİF ERİŞ (Balıkesir) — Müzakere sırasında.

BAŞKAN — Bu haklarınız müzakere sırası için mahfuz kalacak.

Sayın Ayrım?..

YUSUF ZİYA AYRIM (Kars) — Müzakere sırasında lehte..

BAŞKAN — Sayın Özer?..

HAMDİ ÖZER (Malatya) — Müzakere sırasında.

BAŞKAN — Sayın Hatip?.. Söz kaydını ben şu anda burada yapmıyorum. Söz kaydını Sayın Divan Üyeleri yahut Genel Sekreterlik yapacaktır. Değerli üyelerin önergeyle bildirmelerini rica edeceğim.

Sayın Öztrak da söz istemişlerdir...

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Sayın Başkan usul hakkında söz istiyorum, müsaade eder misiniz?..

BAŞKAN — Bir dakika.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Usul hakkında.

BAŞKAN — Hangi usul hakkında?..

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Beyanatınızdan sonra usul hakkında bir durumu belirtmek istiyorum.

BAŞKAN — Hangi usul hakkında?..

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Efendim arz ediyim.

BAŞKAN — Buyurun.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Bu genel görüşme gündeme alınmadan söz istenemez. «Söz hakkınızı mahfuz tutuyorum» şeklindeki ifadeniz yanlış. Ancak, gündeme alındıktan sonra müracaatla sıraya göre söz verebilirsiniz. Bunu düzeltmenizi diliyorum.

BAŞKAN — Sayın Öztürk doğru ifade ettiler. Bu önerge gündeme alındığı takdirde tabii. Gündeme alınmadan zaten görüşme açılmayacağı için Sayın Öztürk, sadece ayrıntıya değinmediğim için beni uyardınız. Uyarınıza teşekkür ederim. Çünkü, eğer zaten gündeme alınmasa görüşme olmayacaktır. Bu kadar açık olduğu için ayrıntıya giremedim; ama düzelttiğiniz için teşekkür ederim.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Efendim, işleme koyamazsınız. Gündeme alındıktan sonra müracaat sırası makbuldür. Ondan evvelki müracaatlar dikkate alınmaz.

BAŞKAN — Gündeme alınma kararından itibaren söz sırası daha uygun olacağı için bütün arkadaşlarımız gündeme alınma kararı verildikten sonra Genel Sekreterliğe veyahut Divan üyelerine önerge ile müracaat ile sıra alabileceklerdir.

Uyarımızdan dolayı teşekkür ederim.

Şu an, yani bugünkü Birleşimde Sayın Baykara ile, ister ise önerge üzerinde lehte olmak üzere Sayın Güneş'e söz vereceğim ve oylamaya geçeceğim.

Sayın Baykara, buyurun.

ZEYYAT BAYKARA (Cumhurbaşkanınca S. Ü.)

— Sayın Başkan, değerli üyeler;

Hükümetin silahlı şiddet olaylarıyla ilgili olarak bilgi vermesini, anarşik olayları önlemek amacıyla aldığı ve alacağı önlemleri açıklamasını ve Yüce Senatonun sayın üyelerinin de bu konudaki görüşlerini bildirmelerini sağlamak için, İçtüzüğümüzün 127 nci maddesi gereğince Grupumuz üyelerince verilen Genel Görüşme önergesi üzerinde açıklamalarda bulunmak için İçtüzüğümüzün 128 nci maddesi uyarınca söz almış bulunuyorum.

Değerli senatörler;

Vatanın ve milletin bütünlüğüne, özgürlükçü demokratik rejimimize yöneltmiş olan anarşik olaylar, hızlı ve endişe verici bir tırmanma dönemine girmiştir. Kaynaklarını aşırı sağ ve sol ideolojilerden, mezhep ve etnik ayrılık kışkırtmalarından alan şiddet eylemleri, alanını giderek genişleterek, günlük olaylar biçiminde sürüp gitmektedir. Mal ve can güvensizliğinden ve asayişsizlikten kaynaklanan kaygılar, vatandaşlarımızın öteki bütün endişe ve sıkıntılarının üstüne ve ötesine geçmiştir.

Her yerde nereye götürülmek istediğimiz konuşulmakta, konunun partilerüstü bir anlayışla ele alınması gereğine işaret edilmektedir.

Bu haliyle ülkemiz Cumhuriyet tarihimizin en ciddi bunalımına sürüklenme görünümündedir. Buna karşılık Hükümetlerin yasaları tam olarak uygulayarak içgüvenliği sağlamak, anarşik olaylara hâkim olmak için harcadıkları çabaları, beklenen olumlu sonuçları verememiştir. Bu durum, Anayasal düzenimizin ve milli bütünlüğümüzün korunması için şiddeti yaratan kaynakları bulup kurutmaya yönelik çok daha etkin önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Ülkemizin çizilen bu tablosu asla Devletimizin güçsüzlüğünün bir işareti sayılamaz. Türk Devleti, yasa dışı davranış ve hareketlere karşı rejimimizi, Vatanın ve milletin bütünlüğünü ve halkın huzurunu her koşul altında koruyacak güçtedir. Ancak, unutmamak gerekir ki Devlet otoritesinin bütün gücü ile egemen kılınmasında siyasi partilerin gösterecekleri ortak tutumun çok büyük ve önemli bir rolü vardır. Her kesimden vatandaşın üzerinde birleştiği husus şudur :

Silahlı şiddet eylemlerini önlemek, ancak ve ancak, konuya, partilerüstü ve siyasi niyetlerden uzak bir anlayışla yaklaşılması, önlemlerin bu anlayışla alınması ve uygulanması sayesinde mümkün olabilecektir. Bu amaçla Grupumuz yöneticilerinin siyasi parti liderleri ve grup yöneticileriyle yaptığı temas ve girişimler Yüce Senatoça, sanırım ki bilinmektedir.

Değerli arkadaşlarım;

Siyasal iktidarın temel kaynağı büyük Türk milleti ve onun temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Meclislerimizin konu üzerine önemle eğilmesi ve Parlamento ile siyasal iktidar arasındaki ilişkilerin en geniş ölçüde gerçekleştirilmesi milletimiz için güven, siyasi iktidar için de zorluklarla savaşında, etkin bir güç kaynağı olabilir. Bu görüşümüzü burada bir kere daha vurgulamak istedim. Bir yandan bu gerçek, öte yandan da ülkenin hemen hemen tüm kesimlerinde en önemli sorun haline gelmiş olan anarşi ve terör ortamının nedenlerine ve önlenmesi çarelerine Meclislerimizin bir an önce eğilmeleri gerektiği doğrultusundaki kamuoyu duyarlılığı da gözönünde bulundurulmalıdır. Bu nedenlerle Grupumuz, 12 Ekim 1978 tarihinde oybirliğiyle aldığı karar gereğince, Anayasamızın 83 nci maddesindeki yetkisini kullanarak, Cumhuriyet Senatosunu, olağanüstü toplantıya çağırmasını Sayın Cumhuriyet Senatosu Başkanımızdan, 13 Ekim 1978 tarihinde talep etmiş ve Sayın Başkan Yüce Senatoyu bugünkü olağanüstü toplantıya çağırılmışlardır. Kendilerine Grupumuz adına şükranlarımızı sunarız.

Cumhuriyet Senatosunun değerli üyeleri;

Genel görüşmenin amacı, biraz önce belirtildiği gibi Hükümetin silahlı şiddet olayları hakkında Yüce Senatoya bilgi vermesini, bu konuda aldığı ve alacağı önlemleri açıklamasını ve Cumhuriyet Senatosunun değerli grup ve üyelerinin de bu konudaki görüşlerini ve öneri ve önlemlerini bildirmelerini sağlamaktır. Biz, Genel Görüşme sırasında anarşinin önlenmesine yararlı olabilecek önerilerimizi Yüce Senatoda açıklayacağız.

1 Kasım'da başlayacak yeni yasama yılına girmeden, anarşik olaylar konusunun Cumhuriyet Senatosunun gündemine girmiş bulunmasının büyük anlamı vardır. Çünkü, Yüce Senatamız bu tutumu ile hem Vatanımızın ve milletimizin bütünlüğüne yönelik eylemlere karşı gösterdiği büyük tepkiyi vurgulayacak, hem de bu olaylarla endişeye ve yığınlaşmaya itilmek istenen vatandaşlarımıza umut ve ferahlık verebilecektir.

Tekrar edelim ki, biz Devletimizin ve milletimizin bütünlüğüne yönelik konuların Meclislerimizde görüşülmesinde, partilerüstü bir davranış içine girilmesi zorunluluğuna inanıyoruz. Böyle bir davranış içinde, bu görüşmelerimizin milli birlik ve beraberliğimizi daha kuvvetlendirmiş olarak çıkacağımızdan emin bulunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli senatörler;

Özgürlükçü demokratik rejimimize, Vatanımızın ve milletimizin bütünlüğüne yönelik, iç ve dış kısırtmalar ve desteklemelerle de beslenen anarşik ve bölücü hareketlerin Senatamızın, bu olağanüstü toplantısında etraflı olarak ele alınmasından büyük yararlar sağlanacağı kanısı ile Genel Görüşme Önergemizin kabulünü takdirlerinize sunar, Yüce Senatamızın Sayın Başkanını ve değerli üyelerini derin saygılarımla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Baykara.

Sayın Güneş, lehte konuşacak mısınız?

HASAN FEHMİ GÜNEŞ (Sakarya) — Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

HASAN FEHMİ GÜNEŞ (Sakarya) — Sayın Başkan, sayın senatörler;

Dört yıla yaklaşan bir süreden bu yana şiddet olayları Ulusumuzun bir numaralı bunalımı olagelmıştır.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyeler Grubunun bu konudaki Genel Görüşme önergesini yapıcı bir yaklaşımın ürünü olarak değerlendirmekteyiz. Gerçekten önerge sahipleri konuya alışılmışın aksine, kısırlı siyasal çekişmelere malzeme yapmak için değil, çözüm ve çare bulmak için, Hükümet - Parlamento dayanışmasını güçlendirmek için Yüce Kurulunuzun önüne getirmektedir.

Ayrıca, olayların köküne, tertiplerin özüne ve çekişmesine yaklaştığı görülen Hükümetin bu konuda Parlamente'ye bilgi vermesinde, getireceği yasal ve yönetsel önlemleri açıklayarak Yasama Organının desteğini ve görüşünü almasında da büyük yarar görüyoruz.

Bu nedenlerle biz de Genel Görüşmenin gündeme alınmasından yanayız.

Saygılar sunarım. (CHP ve Cumhurbaşkanınca S. Ü. Grubu sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Aleyhte söz isteyen?.. Yok.

Gerekli işlemi yapıyorum :

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyeler Grupundan yeterli sayıda üyenin vermiş olduğu ve üzerinde İttüzlük gereğince gerekli görüşmelerin yapıldığı Genel Görüşmenin gündeme alınmasını isteyen önergeyi, gündeme alınmak hususu içerilmek üzere oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu büyük bir çoğunlukla toplanmış ve oybirliğiyle Genel Görüşmenin gündeme alınmasına karar vermiştir.

İttüzüğün 128 nci maddesi gereğince önerge derhal Başkanlıkça Hükümete bildirilecektir. Ancak, Hükümet Başkanı, Sayın Başbakan eğer arzu ederse, hangi birleşimde (Üç birleşim içinde cevap vermeleri gerekmektedir.) cevap vereceklerini lütfedip bildirirse o işlemi de yapmış oluruz.

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT (Zonguldak Milletvekili) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Uygun görürseniz 7 Kasım Salı günkü Birleşimde görüşülün efendim.

BAŞKAN — Sayın Başbakan, önergenin gündeme alınmasını müteakip yapılacak işlemler içerisinde bulunan «Hangi gündemde görüşüleceği» hususunu da bildirmiş bulunuyor.

7 Kasım 1978 Perşembe günkü gündemimize alınmak üzere gerekli işlemin bir kısmı tamamlanmış bulunmaktadır.

1 Kasım 1978 Çarşamba günü saat 15,00'te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 15,20

IV. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, Akçadağ Öğretmen Meslek Lisesine dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/911)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Milli Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı rica ederim.

17 . 5 . 1978

Malatya Senatörü

Hamdi Özer

Soru :

1. Bundan önceki iktidar döneminde Akçadağ Öğretmen Meslek Lisesinden birçok öğrenciler sol görüşlü diye ve özellikle Alevi oldukları için okuldan uzaklaştırılmıştır. Bununla ilgili olarak Senato Araştırması teklifim kabul edilerek hiçbir ayırım yapılmadan tüm öğrencilerimizin eşitçe ve özgürce okuması amaç alınmıştır.

Bu iktidar döneminde okulun yöneticileri ile öğretmenlerin yarısı bu amaca yönelik olarak değiştirilmiştir.

Ancak; yöre halkının iddia ve şikâyetlerine göre hakları iade edilen öğrenciler ile yeni atanan yöneticiler okula girdikten sonra 750 öğrenciden ancak 150 öğrencinin okulda kaldığı, ötekilerin tehdit ve zorlamaları okuldan uzaklaştırıldığı ileri sürülmektedir.

12 Nisan 1978 tarihinde okulda yaralanan 3 öğrenci olayından önceki ve sonraki tarihlerde okulun eski ve yeni öğretmen ve öğrenci mevcudu nedir?

2. Hakları iade edilen öğrenciler önceden kayıtlı oldukları okulun mensupları olması gerekirken başka illerin öğretmen meslek liselerinden ve normal liselerden bu okula öğrenciler alındığı doğru mudur?

3. 28 Mart'tan itibaren kendilerini yeni atanan öğretmen olarak tanıtanların zaman zaman ortadan kayboldukları ve miktarlarının bilinmediği söylenilmektedir. Yeni Hükümet döneminde bu okula atanan yönetici ve öğretmenlerin atanma tarihi ve nereden atandıkları ile adları nedir?

4. Okul yönetiminde sağlık muayenesine sevk edilerek istirahat alan ve evlerine giden öğrenci miktarı nedir? Bunlar okuldan ayrılırken üzerlerindeki demirbaş eşyalar alınmıştır, geçici olarak ayrılan öğ-

rencilerden demirbaş eşyaların alınması yönetmeğe uygun mudur?

5. Okulun eski öğretmenlerinden olan 9 öğretmenin, hakları iade edilen öğrenciler tarafından derslere alınmadıkları ve tehdit edildikleri iddia edilmektedir, okul yöneticileri buna engel olamadığı için öğretmenleri sağlık muayenesine sevk ederek onların istirahat almalarına çalıştıkları ve bir çok derslerin boş geçtiği doğru mudur?

6. Malatya ili dışından gelen öğrenciler olmadığı takdirde okulda birlik ve dirliğin sağlanacağı yöre halkının ortak dileğidir.

Alevileri okuldan kovan bir zihniyetin yerine sünnetleri okuldan kovan bir zihniyetin okula egemen olduğu görüntüsü tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.

Tüm öğrencileri kardeş ve aynı uhusun öz çocukları bilen bir zihniyetin yönetime egemen olması sağlanabilecektir.

7. Okulun giriş salonunda bulunan Atatürk'ün 2x2,5 metre boyundaki potresinin hakları iade edilen öğrenciler tarafından sökülüp atıldığı ve okul yöneticilerinin buna engel olamadığı ve halen söz konusu bu potrenin salonda bulunmadığı doğru mudur?

TC

Milli Eğitim Bakanlığı

13 . 10 . 1978

Bakanlık Müşavirliği

Sayı : 031-315

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 23 . 5 . 1978 tarih ve 15312-6500-7/911 sayılı yazımız.

Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in Akçadağ Öğretmen Meslek Lisesine dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygularıyla arz ederim.

Necdet Uğur

Milli Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız

1. 12 . 4 . 1978 tarihinden önce Malatya Akçadağ Öğretmen Lisesinde 26 öğretmen görevli iken bugün 56 öğretmen bulunmaktadır.

Yine o tarihte öğrenci sayısı 660 iken bugün 750'dir.

2. 1975 yılında okuldan uzaklaştırılan öğrenci sayısı 622 idi. 2110 sayılı Af Yasası bu öğrencilerin tümünü kapsadığı halde sadece 90 öğrenci okula kaydını yaptırmıştır. Okula eski öğrencilerin dışında öğrenci kaydı yapılmamıştır.

3. Hükümetimizin kuruluşundan bu tarhe kadar sözü geçen okula 46 yönetici ve öğretmen atanmıştır. Yeni atanan öğretmenlerin ara sıra okula gelmeleri gibi bir durum söz konusu değildir. Bu öğretmenler, atandıkları tarihte evlerini taşıyamadıkları için, tatillerde evlerine gitmişlerdir.

Okulda, Diyarbakır Eğitim Enstitüsü FKB Bölümü son sınıf öğrencisi olan ve Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından staj yapmak üzere gönderilen Nihat Erdoğan isimli bir öğrenci bulunmaktadır.

4. Rapor olarak evlerine dönen öğrenci sayısı 200'ün üzerindedir. Ancak, bu öğrencilerin tamamına yakınının okul idaresi tarafından değil de çeşitli kanallardan Malatya'daki bazı sağlık ocaklarına sevk edilerek rapor almaları sağlanmıştır.

Geçici olarak ayrılan öğrencilerden (rapor alanlardan) demirbaş eşyaların alınması yönetmeliğe uygundur.

5. Okulun eski öğretmenlerinden 9 öğretmen okul müdürüne hasta olduklarını ifade ederek hastaneye sevk edilmelerini istemişlerdir. Ancak, okul Müdürü hasta olan 2 öğretmeni sevk etmiştir. Diğer yedi öğretmen ise kaymakamlıktan kendilerini sevk ettirmişlerdir. Bu durumda açıkça göstermektedir ki, hastaneye sevk edilme durumu önergede ifade edildiği gibi, okul idaresi tarafından yapılmamış, sözü edilen 9 öğretmenin yeni atanan yöneticilere ve öğretmenlere karşı oluşlarının sonucu kendi istekleriyle olmuştur.

6. Yapılan inceleme sonucunda okulda sünni öğrencilerin cezalandırma ve atılmalarına kadar varılan hiçbir disiplin kurulu kararı bulunmadığı gibi, herhangi bir işlemin yapıldığı da görülmüştür.

7. Okulun giriş kapısında siyasal nitelikte olan resim yerine büyük boy Atatürk portresi asılmıştır.

Saygılarımla.

Necdet Uğur

Milli Eğitim Bakanı

2. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Yusuf Ziya Ayrım'ın, Kars - Dedekorkut Eğitim Enstitüsüne 1977 ders yılında kaydedilen talebelere dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/931) (x)

(x) Yazılı soruya ekli cetveller Kanunlar Müdürlüğündeki dosyasındadır.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına
Aşağıdaki sorunun Milli Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kars Senatörü

Yusuf Ziya Ayrım

Soru 1. Kars - Dedekorkut Eğitim Enstitüsüne 1977 ders yılında kaydedilen talebelerin adı, soyadı, doğum tarihi ve yerine ait listelerin tarafına verilmesini arz ederim.

TC

Milli Eğitim Bakanlığı

18 . 10 . 1978

Bakanlık Müşavirliği

Sayı : 031-2-319

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 29 . 6 . 1978 tarih ve 15558-6587-7/931 sayılı yazınız:

Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Yusuf Ziya Ayrım'ın, Kars Dedekorkut Eğitim Enstitüsü ile ilgili yazılı soru önergesine cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygularıyla arz ederim.

Necdet Uğur

Milli Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Yusuf Ziya Ayrım'ın Kars - Dedekorkut Eğitim Enstitüsü ile ilgili cevabımız,

Kars - Dedekorkut Eğitim Enstitüsüne 1977 öğretim yılında kaydedilen öğrencilerin isimleri ile doğum tarihi ve doğum yerlerini gösteren liste ilişiktir.

Necdet Uğur

Milli Eğitim Bakanı

3. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in, Nevşehir - Ürgüp - Sofular köyü ile Çökek, Sarıhıdır köylerini sulayacak olan Kızılırmak Sarıyazı projesine dair soru önergesi ve Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un yazılı cevabı. (7/945)

4 . 7 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıda yazılı sorunun Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Nevşehir Senatörü

Prof. Dr. Ragıp Üner

Soru 1. Nevşehir - Ürgüp - Sofular köyü ile Çökek, Sarıhıdır köylerini sulayacak olan Kızılırmak - Sarıyazı prejesi yapımına 1978 yılında başlanacak mıdır?

Soru 2. Bu köylere yakın bir yerde inşa edilmekte olan (Bayramhacılı) Barajından adı geçen köy arazisini sulama imkanı var mıdır?

Soru 3. Sofular köyü trafo tablosu değiştirilmiş 100'lik olan trafo 60'a indirilmiş netice olarak köy değirmenleri çalışamaz hale gelmiş aydınlanma işi ise her an arızalı bir duruma girmiştir. Bu konuda Bakanlık ne düşünmektedir?

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı

Yol, Su ve Elektrik İşleri Genel

Müdürlüğü

Sayı : 11200

23 . 10 . 1978

Yazılı soru önergesi Hk.

Cumhuriyet Senatosu Genel Sekreterliğine

İlgi : Kanunlar Müdürlüğünün 7 . 7 . 1978 gün ve 15781-6652-15933-7/945 sayılı yazıları.

İlgide belirtilen yazıları ekinde Bakanlığuma gönderilen Prof. Dr. Sayın Rağıp Üner'in yazılı soru önergesinde;

1. Nevşehir - Ürgüp - Sofular köyü ile Çökek, Sarıhıdır köylerini sulayacak olan Kızılırmak - Sarıyazı projesi yapımına 1978 yılında başlanıp başlanmayacağı,

2. Bu köylere yakın bir yerde inşa edilmekte olan Bayramhacılı barajından adı geçen köy arazilerinin sulama olanağının bulunup bulunmadığının,

3. Sofular köyü 100 kw olan trafo tablosunun 60 kw'lık başka bir trafo ile değiştirildiği bu nedenle de köyde bulunan değirmenlerin çalışmadığı belirtilerek alınacak önlemin bildirilmesi istenmektedir.

Bir ve ikinci maddedeki Nevşehir - Ürgüp - Sofular, Çökek ve Sarıhıdır köyleri sulama suyu tesisinin yapımı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ele alındığından Bakanlığımın bir ilgisi bulunmamaktadır.

Köy elektrifikasyonu 1312 sayılı Yasa ile Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğüne devredildiğinden Sofular köyü trafosunda yapılması istenilen değişiklik de anılan Genel Müdürlüğün görevleri kapsamına girmektedir.

Yazılı soru önergesinde Bakanlığımın ilgili bir istem bulunmadığından bir işlem yapılamamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ali Topuz

Köy İşleri ve Kooperatifler

Bakanı

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, İstanbul Pendik - Tuzla bölgesi planlamasına dair soru önergesi ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevabı. (7/958)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun İmar - İskân, Turizm - Tatil ve Yerel Yönetim Bakanlıklarınca yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı dilerim.

Saygılarımla.

Tabii Üye

Kadri Kaplan

A) Durum :

İstanbul, Pendik - Tuzla bölgesinin emsalsiz doğal turistik değeri bilinmektedir. Bu değeri koruyamayıp bugünkü duruma gelişi, ülkemiz için bir talihsizlik; buna neden olan politikacı ve yöneticiler için ise gelecek kuşaklarca da başlanacağını sanmadığım bir kusur olmuştur kanısındayım.

Denizcilik Bankası hesabına yürütülen tersane yapımı yanında şimdi bir de özel tersane yapımı başlamıştır. Güzel sahiller çoktan kapılıp, (Kıyı hattının Devletin elinde olduğu kuralına) hiç itibar edilmeden kıyı, özel kişiler ve özel ve resmi kurumlarca kapatılmıştır. Bu kural adına, Ege, ve Akdenizin birçok yerlerinde Maliye Bakanlığının anlamsız bir uygulaması sonucu birçok kuruluşun ve bu kuruluşların yarattığı hizmet sayesinde de uygarca ve düzenli biçimde denizden ve güneşten yararlanmak isteyen insanların bu doğal hakları ortadan kaldırılırken ve Turizm Bakanlığınca da bu garip uygulamaya seyirci kalmışken Tuzla bölgesinde gördüğüm kadarı ile böyle bir çalışma da yoktur. Herkes dilediği gibi sahili kapatmıştır.

Esasen ne yapılmış tesisleri yıktırarak ne de önüne gelenin sahili kapatmasına göz yumarak bu işin altından kalkılamayacağı anlaşılmalı bulunmaktadır. Umuma açık yerlerle özel kullanım yerleri belirtilmeli süreli olarak özel kullanıma tahsis edilecek sahilin her karışından hazine adına kira alınmalıdır. Tuzladaki asıl sorun bölgenin ve sahillerin hangi amaçlarla kullanılacağını henüz bir aydınlığa kavuşmamış olmasıdır. Bu kararsızlık ve kaygısızlığın devlete ve kişilere yükleyeceği maliyet çok yüksek olacaktır. Bölgenin içte kalan göl kısmının eskiden bahk avcılığı amacıyla açılıp - kapanan denize bağlantı kısmı şimdi tamamen doldurularak üzerinden yol geçirilmiştir. Göl kurumakta bataklık haline dönüşmekte-

dır. Durumu Sayın Belediye Başkanından soruşturduğumda (gölün tamamen kapatılmadığını bir doldurma düşüncesinin bulunmadığını ancak İstanbul Nazım Planına göre kesin bir sonuca da ulaşılmadığı) cevabını aldım. Kendileride bu durumun üzüntüsü içinde idiler. Oysaki gölün denizle olan irtibatı tamamen kesilmiş olup bataklıklaşma olayı açıkça görülmüyordu.

B) Sorularım :

1. Nazım plana göre Tuzla bölgesi için kesin bir politikalar planı saptanmış mıdır? Bu planlamamın esasları nelerdir?

2. Söz konusu bölgedeki tersanelerin yapımına ne zaman, hangi makamların izni ve onayı ile başlanmıştır? Bu konuda yetkili ve sorumlu bütün makamların işbirliği olmuş mudur?

3. Bu bölgenin gelecekte kullanımı konusunda ne düşünülmektedir? Göl doldurulacak mıdır, doldurulacaksa kazanılan arazi ne amaçla kullanılacak bu göle sahili olan özel yazlık evlerin durumları ve hakları ne olacaktır? Doldurulmayacaksa doldurulmaya neden olan inşaat ve yol yapımı konusunda sorumlular hakkında kovuşturma açılması düşünülmektedir?

4. Bu sahillerin kamu adına devletçe kontrolü için ne düşünülmektedir? Bu bölgede hangi önlemlerin alınması öngörülmektedir?

TC

Yerel Yönetim Bakanlığı

Sayı : 653/78-7/958

Cumhuriyet Senatosu Genel Sekreterliğine

İgi : 24 . 8 . 1978 tarih ve 16118-6707 sayı ile Bakanlığınıza gönderdiğiniz Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın yazılı sorusu.

Sayın Kadri Kaplan tarafından İstanbul, Pendik - Tuzla bölgesine ilişkin sorulan soruların yanıtları aşağıda sunulmuştur.

1. İstanbul Metropolitan Plan Bürosunun hazırlanmakta olduğu ve söz konusu bölgeyi de içeren plan bitme aşamasındadır. Geniş bilgi İmar ve İskân Bakanlığı kanalı ile sağlanabilir.

2. Söz konusu bölgedeki tersanelerin yapımı için belirleyici aşamalar Bakanlığımızın kuruluşundan önce gerçekleştirilmiştir.

3. (ve) 4. Bölgenin gelecekte kullanımına ilişkin kararlar 1 nci sorunun yanıtında da belirttiğimiz gibi Nazım Plan çalışmaları aşamasında alınacaktır. Sahillerin kamu adına devletçe kontrolü İmar Koor-

dinasyon Kurulunda görüşülmektedir. Söz konusu bölge özelindeki sorunlar da genel kararlar çerçevesinde çözüme kavuşmuş olacaktır.

Bilgi edinilmesini saygılarımla rica ederim.

Mahmut Özdemir

Yerel Yönetim Bakanı

5. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Baha Akşit'in, Denizli ili dahilindeki belediyelere yapılan yardımlara dair soru önergesi ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevabı. (7/959)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Yerel Yönetim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi iztirham ederim.

Denizli Üyesi

Dr. Baha Akşit

Denizli ili dahilinde yalnız ve münhasıran CHP'li belediyelere yardım yapılacağını haber alınca Yerel Yönetim Bakanı ile konuşmuş, Bakanında kabul ve tasdik ettiği gibi bu derece aşırı bir davranışın demokrasi fikri, Devlet adanlığı ve Bakanlık sıfatı ile bağdaşmayacağı kanaatinde birleşmiş ve milletvekili arkadaşlarımız ile birlikte bir liste takdim ederek, başkanı CHP'li olmayan belediyelere de nüfuslarına, ihtiyaçlarına, emsallerine göre yardım yapılmasını istemiştik. Buna rağmen CHP'li belediyelere nüfuslarına ve ihtiyaçlarına göre; dengesiz, indî ve keyfi görünümünde memnun olduğumuz yardımlar yapılmış başkanı CHP'li olmayan belediyelerin hiç birisine yardım yapılmamıştır. Üstelik CHP'ye geçtikleri takdirde dedikleri kadar yardım alacakları söylentilerinin yaygın bir hal almış olması haysiyet kırıcı seviyelere ulaşmıştır. Bugüne kadar bu belediyelerden hiç birisinin başkanı siyasi inançlarından ve haysiyetlerinden fedakârlık yapmamışlardır.

1. Denizli ili dahilindeki Halk Partili belediyelere yardım yapılırken nüfus gelişme durumu ve ihtiyacın esas alınmadığı, indî ve keyfi davranıldığı izlenimini veren bu yardımlarda hangi siyasi ve şahsi ve ciddi ölçüler esas alınmıştır?

2. Halk Partili belediyelere yardım yapılırken başkanları CHP'li olmayan belediyelerin bu yardımlardan istifade ettirilmesinin sebebi nedir?

3. Belediyeleri CHP'li olan ve olmayan diye ayırmakta ne gibi yarar düşünülmüştür? Başkanı CHP'li olmayan belediyelere yardım yapılmamakla o belediyeler dahilinde ikamet etmekte olan vatandaşlar reylerinden dolayı cezalandırılmış olmuyor mu?

4. Devletin bütünlüğü ve demokrasi fikri ile telifi mümkün olmayan bu tarz bölücü bir davranışın doğuracağı mahzurlar gözönünde bulundurulmamış ise meydana gelen adaletsiz ve haksız tutumun vicdanlarda uyandırdığı reaksiyonunun mevcut huzursuzluğa kaynak olacağı teemmül edilmiş midir?

5. CHP'li olmayan belediye başkanlarının siyasi kanaatlarından ve haysiyetlerinden fedakârlık yapmamakta kararlı oldukları aşikâr hale gelmiş olmasına göre; bu belediyelere yapılacak yardım daha ne zamana kadar bekletilecektir? Yapılacak yardımların baskı unsuru olarak kullanılması düşünülüyorsa böyle bir davranıştan ne gibi bir fayda beklenmektedir?

6. Devletin imkânları belirli bir düşüncenin emrinde imişçesine CHP'li olmayan belediyelere yardım yapmama hususunda kararlı iseniz; bu düşünce ve hareketiniz hangi hak, adalet ve demokrasi fikrine, Anayasanın ve kanunların hangi hükmüne dayanmaktadır?

TC

Yerel Yönetim Bakanlığı
Sayı : E-04-01/532

2.10.1978

Konu : Dr. Baha Akşit tarafından Bakanlığımıza yöneltilen yazılı soru önergesi Hk.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 24 . 8 . 1978 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 1611150-6714/7/959 sayılı yazınız.

Denizli Senatörü Sayın Dr. Baha Akşit tarafından Bakanlığımıza yöneltilen sorulara ilişkin yanıt aşağıda sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mahmut Özdemir

Yerel Yönetim Bakanı

Sayın Denizli Senatörü Dr. Baha Akşit'in politik bir yaklaşımla baktığı belediyelere yaptığımız katkılarla ilgili gerçekler şunlardır.

Bugün belediyelerimizin fiilen 5 - 6 milyarlık bir ek kaynağa gereksinme duymaktadırlar. Bu açılan Bakanlık olarak sağladığımız 500 milyon TL.lık katkı yeterli olmadığı gibi; sağlanacak kaynakların da sadece ilk adımını oluşturmaktadır. Elbette belli bir sıra içinde ve mali olanaklarının yetersizliği ölçüsünde diğer belediyeler de bazı mali kaynaklarla destekleneceklerdir.

Üstelik söz konusu 500 milyon TL. yardım değil bütçe dışı kaynaklardan Bakanlığın aracılığıyla verilmiş bir kredidir,

Bakanlığımız yardımları ise proje esaslarına göre verilen ve yatırıma dönük olan Yerel Yönetim yardımları ile İller Bankası yardımlarından oluşmaktadır.

Şunu belirtmekte yarar var ki, bugüne değin belirli kaynaklardan yararlanamamış bulunan belediyelerimizi Maliye Bakanlığının ilk 500 milyon liralık katkısı ile dengelemeye çalışmış bulunuyoruz. Uygulamalarımız her zaman tüm belediyelerimizi kapsayacak biçimde olmuştur; bundan böyle de bu ilkeye bağlı kalınacaktır. Saygılarımla.

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, sahil balıkçılığının kontrolü için alınması gereken tedbirlere dair soru önergesi ve Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Şener'in yazılı sorusu. (7/1960)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun yazılı olarak Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı tarafından cevaplandırılmasına aracılığınızı dilerim.

Saygılarımla.

Tabii Üye
Kadri Kaplan

A) DURUM :

Sahil Balıkçılığının kontrol altında tutulması; Tiro, dinamit ve benzeri gibi, bahçı kökünden kurutan avlanma biçimlerine devlet ciddiyetiyle son verilmesi, bunun için de, gerekli kontrol örgütünün kurulması konusunda 30.4.1976 tarihli yazılı soruma, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 20.5.1976 gün ve özel kalem müdürlüğü 677 sayılı yazılılarıyla cevap vermiş ve şu hususları belirtmişti :

1. Genel güvenlik bakımından görev yapacak örgüt, su ürünleriyle ilgili kontrolü da yapacaktır.
2. Yeni yasa tasarisında Su Ürünleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bir kontrol teşkilatı bulunmaktadır.
3. Oto - kontrol sisteminin geliştiği memnuniyetle görülmektedir.
4. Esas örgüt kurulana kadar bir geçici örgüt kurulması akla yakın bir teklif olmakla birlikte kurulma zorlukları olduklarından, halihazırdaki kontrollerle yetinilecektir.

Aradan geçen bunca süre içinde yüz güldürecek bir düzelme olmadığını ifade etmeye mecburum. Görebildiğim kadarı ile Akçay - Ayvalık arasındaki koyların balık yatakları gerek dinamitle gerek sahile 50 metre yaklaşınca kadar ağlarla taranmakta, 3 - 5 Kg.

balık için, o emsalsiz yataklar yok edilmekte, yazlığını geçiren kültürlü kişilerde dahil, halk bu duruma seyirci kalmakta, her gün azalan balık yiyeceğinin bu azalış nedenleri konusunda, hiç bir biçimde Devlete yardımcı olamamaktadır.

Balıkçılar hiç fütür getirmeden alenen kanunsuzluğa devam etmektedirler. Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün ciddiyetine, hassasiyetine, sık sık radyo ve televizyondan tekrarlanan tebliğlere karşın durumda asla düzelme olmamaktadır.

Bu durum karşısında şu sorularımı arz ediyorum.

B) SORULAR :

1. Bakanlık, jandarmanın da kendisine yardımcı olması için, Jandarma Genel Komutanlığı ile bir protokol yapmayı düşünmekte midir?

2. Cam elyaf tekne yapımı Türkiye'de bir sanayi dalı olarak gelişmeye başladığından ve motor sağlanması da güç olmadığından, yasanın çıkması beklenmeden mevcut olanaklarda mülki amirlerin desteklenmesi ve onlardan ciddi görev yapmalarının istenmesi için bir girişim yapılması düşünülmekte midir?

3. Ayvalık gibi bir çok ada, yarımada ve koyların içiçe bulunduğu sahillerde 3 mil kuralı işlemediğinden, buraların bir bölge olarak tirollere kapatılması konusunda ne düşünülmektedir?

4. Durumun bir kez daha mülki amirlere yazılıp onlardan ciddi kontrol beklemekten yarar umulmakta mıdır?

TC

Gıda - Tarım ve

6.10.1978

Hayvancılık Bakanlığı

Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 06-04-003/2927

Konu : Kadri Kaplan'ın yazılı sorusu hakkında.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 24.8.1978 gün ve 16138-6710-7/960 sayılı yazımız :

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın ilgi yazınız ekindeki «sahil balıkçılığının kontrolü için alınması gereken tedbirler» konulu yazılı sorusu ile istemiş olduğu bilgiler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ahmet Şener
Devlet Bakanı
Gıda - Tarım ve
Hayvancılık Bakan Y.

Not :

Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

1. 1380 Sayılı Su Ürünleri Yasasının 33. ncü maddesi «... deniz ve içsuların muhafaza ve murakabesi ile vazifelendirilen memur ve hizmetlileri ile emniyet ve Jandarma Kuvvetleri bu kanunla ve bu kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu kanun şumulüne giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanan istihsal vasıtalarını zaptetmek ve bunları, 34 ncü madde hükmü mahfuz kalmak şartı ile, adli mercilere teslim etmekle vazifeli ve yetkilidirler.» demektedir. Bu konuda yeni yasa ve yönetmelik çıkmadığından, Jandarma Kuvvetleri vazifeli ve yetkili olup, bir protokol yapılması gerekli görülmemektedir.

2. Hali hazırda İstanbul, Samsun ve Mersin Bölge Müdürlüklerimizde birer adet 35 - 40 mil/saat hız yapabilen fiberglas tekne mevcuttur. İhtiyaç duyulan fiberglas teknelerin alımı planlanmıştır. Ancak kısıtlı bütçe olanakları ivedi örgütlenmeye elvermemektedir. Ayrıca Bakanlığımız, araştırma ve koruma kontrol hizmetleri için 1978'de 2 adet 1979'da 1 adet saç tekne alımını planlamış bulunmaktadır.

3. Bu konuda daha önce de şikâyetler olmuş, tro'lun tüm Ege denizinde yasaklanması önerilmişti. Ancak, tro'lun zararları yanında başlıca ekonomik avlanma yöntemlerinden biri olduğu da dikkate alınarak bilimsel araştırmalar sonucunda belirlenecek uygun yerlerde kullanılması düşünülmektedir. Nitekim su ürünleri üretimimizin % 80'ninin sağlandığı Karadenizde aynı amaçla araştırma çalışmalarına başlanmıştır. Söz konusu araştırmanın Ege denizinde de sürdürülebilmesi için Ayvalık ilçesi Küçükköy nahiyesinde Deniz Ürünleri Araştırma ve Geliştirme Merkezinin kurulması planlanmıştır. Yapılacak çalışmalar neticesinde yasada belirtilen 3 mil sınırlaması yeniden ele alınacaktır. Ayrıca Ege denizinde araştırma sonuçları alınmadan kısmi yasaklamaların konması veya yasak sınırının 3 milden daha düşük tutulması, Yunanlılarla olan uyumsuzluk nedeniyle birtakım sakıncalar doğuracağı Dışişleri Bakanlığı yetkilileriyle yapılan görüşmeler sonucunda anlaşılmıştır.

4. Belirtmiş olduğumuz konularda gerekli önlemlerin alınması için, İstanbul Su Ürünleri Bölge Müdürlüğüne ve Balıkesir Valiliğine talimat verilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

7. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın tarihsel ve doğal sit olarak ilan edilen bölgelerdeki kamulaştırma işlemleriyle ilgili yasal düzenlemelere dair soru önergesi ve İmar ve İskân Bakanı Ahmet Karaaslan ve Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in yazılı cevapları (7/961)

23 . 8 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki yazılı sorularımın, takdir edecekleri kendileriyle olan ilişilik derecelerine göre, Adalet, İmar - İskân, Turizm - Tanıtma, Maliye, Yerel Yönetim ve DPT. adına da ilgili Devlet Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı arz ederim.

Saygılarımla.

Tabii Üye
Kadri Kaplan

A) DURUM

Tarihsel ve Doğal Sit olarak ilan edilmiş bölgelerde, bu işlemin gelişmesi sürecindeki boşluklardan, plan değişikliklerinden, resmî işlem gecikmelerinden, yani kollanan fırsatlardan yararlanarak, oldu - bitti biçiminde ortaya çıkan yapıların durumları, bunların kazanılmış hak kavramı içinde korunmalarının mümkün olup olmadığı, kazanılmış hak bile olsa, toplum yararı açısından kamulaştırmaya gidilerek fazla katların yıkılıp yıkılmayacağı konusunda yönelttiğim 12.4.1978 sayılı yazılı soruma ilgili bakanlıklarca verilen cevapların özeti şöyledir.

1. İmar ve İskân Bakanlığınca;

a) Sit alanı içinde kalan bölgeler de daha önce uygulanan yönetmelik ve planlar kendiliğinden yürürlükten kalkarak gerekli bir otorite ve kontrol sağlanmaktadır.

b) Kazanılmış hak konusunda Danıştay 6 ncı Dairesinin 4.2.1976 gün ve 73/3895 ve esas 76/789 sayılı kararı gözönünde tutulmaktadır.

c) Bugün için (başlanılmış yapı) ve (kazanılmış hak) konusunda başkaca bir işlem getirilememektedir. Konuya kesin bir çözüm getirilmesi için bir yasa çıkarılması gerekmektedir ve bu yönde ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde görüş geliştirme bakımından bakanlığın olanağı da bulunmaktadır.

2. Yerel Yönetim Bakanlığınca;

a) Ayvalık ve Bodrum gibi kentlerimizde kamusal yararları ciddi biçimde zedeleyici inşaatlar yapıldığı bir gerçektir.

b) Danıştay 6 ncı Dairesi 4.2.1976 gün ve 73/3895 ve Esas 76/789 sayılı kararı ile (Başlanılmış yapı) ve (kazanılmış hak) konusuna bir açıklık getirilmiştir.

c) Fazla katların, bedellerinin ödenerek kamulaştırılması ve yıktırılması, her şeyden önce Planın başarısı için bir zorunluluktur. Bu konuda Kültür, Turizm, İmar - İskân Bakanlıklarının bir arada çalışmalarının, gerçekten önemli yerlere bir çare bulunması, kamulaştırma için mali kaynak sağlanması yolunda, konuya olumlu katkılar getireceği muhakkaktır.

d) Bu gibi beledelerin başkanları Bakanlığımızca uyarılacaklar ve bu konulara ilişkin eğitime özel ağırlık verilecektir.

e) İlgili mevzuatın derlenip, bu konuda yeni bir mevzuatın öncelikle ele alınması yararlı olacaktır.

f) Hazırlıklar için eşgüdüm sağlanması amacıyla DPT'ca bir çağrı yapılmalıdır.

3. Adalet Bakanlığınca;

Kamu yararının söz konusu olduğu hallerde, değil kazanılmış hakların, mülkiyet haklarının tamamının sınırlandırılması mümkündür. Ancak kamulaştırma 6830 sayılı İstimlak Yasasındaki esas ve usullere göre yapılmalıdır.

Yukarıdaki özet tespitlerinden de anlaşılacağı üzere, her üç bakanlık konunun ciddiyeti, önemi ve ivediliği konusunda birleşmiştir.

B) Sorularım:

1. Bu konuda yeni bir yasa hazırlanması ya da mevcut yasaların en uygunu üzerinde gerekli ekleme ve düzeltmelerin yapılması için bir hazırlık başlatılmış mıdır, böyle bir hazırlık varsa, sonuç ne zaman alınacak ve yasa tasarısı Bakanlar Kuruluna ne zaman sevk edilebilecektir?

2. Bir yasa hazırlığı içinde bulunulmuyor ve buna gerek de görülüyorsa, önemi üzerinde birleşilen bu konunun uygulanmasında ne gibi etkili ve düzeltici önlemler düşünülmektedir, uygulayıcılar bu bakımdan bilgilendirilmiş ve kendilerinden ivedi, ciddi ve sürekli bir uygulama istenmiş midir, ne sonuç alınmıştır?

3. Gerekli görülen kamulaştırmalar için, bütçede aktarmalar yolu ile mali olanak yaratılacak ve (örnek ve öğretici) bir uygulama için öncelikle Bodrum ve Ayvalık belediyelerinden görev istenecek midir?

4. Bu konu için ilgili Bakanlığın 1979 bütçesindeki ilgili bölüme, ayrı bir madde halinde ödenek konması ve böylece Bakanlık tarafından da kontrol

edilebilen gerçekçe bir uygulamaya geçilmesi düşünülmekte midir?

5. Yerel Yönetim Bakanlığınca, ilgili belediye başkanlıkları nezdinde gerekli uyarımlar yapılmış mıdır ve ne sonuç alınmıştır?

6. Uygulamada etkinliği ve eşgüdümü sağlamak için DPT'nin mi, yoksa İmar ve İskân Bakanlığının mı koordinatörlüğü yararlı görülmektedir. Bu konuda girişilmiş bir çalışma var mıdır, varsa hangi evrededir?

7. Ayvalık ve Bodrum'da, bu biçimde, günün mevzuat boşluğundan ve uygulamadaki gevşeklikten, sık sık plan değişikliğinden yararlanılarak girilip, hukuken de (başlanmış yapı) durumuna girdiğinden ötürü, zorunlu olarak yapımına müdahale edilemeyen kaç yapı vardır? bunlar ne zaman başlamıştır, kimlere aittir ve başladığında imar planına uygun mu rahsat almışlardır? Şimdiki duruma göre kat fazlalığı ve mimari biçimleri bakımından ne gibi bir uyumsuzluk göstermektedirler? Bunların plana uygun hale getirilmeleri için hangi hususların kamulaştırılması gerekecek, bu hususun mali yönü (yıkımından elde edilecek para değeri de hesaba katılarak) ne olacaktır?

TC

İmar ve İskan Bakanlığı 11 . 10 . 1978
Bakanlık Baş Müşavirliği
Sayı : C-355

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 1. 13 . 9 . 1978 gün ve C-347 sayılı yazımız.

2. 25 . 9 . 1978 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 16168-6715-7/961 sayılı yazımız.

3. 29 . 9 . 1978 gün ve C-355 sayılı yazımız.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın tarihsel ve Doğal sit olarak ilan edilen bölgelerdeki kamulaştırma işlemleriyle ilgili yazılı soru önergesindeki bazı hususlara karşılık olarak hazırlanmış olan cevaptan 3 örnek ilişikte sunulmuştur.

Gereğini müsaadelerine arz ederim.

Ahmet Karaaslan
İmar ve İskân Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın Tarihsel ve Doğal Sit olarak ilan edilen bölgelerdeki kamulaştırma işlemleri ile ilgili yasal düzenlemelere dair, 23 . 8 . 1978 günkü yazılı soru önergesinin Bakanlığımızla ilgili bölümün ve maddelerine karşılık olarak hazırlanan cevap;

1. Danıştay kararlarına bağlanarak başlanmış yapı yahut «kazanılmış hak» ile imar planı değişikliğinden önce elde edilen yapıların kamulaştırılması ve böylece yeni imar planına uygunluğunun düzenlenmesi yönünde özel bir yasa hazırlanması veya mevcut yasalara ekleme ve düzeltme yapılması konularında tasarı olarak hazırlık çalışması yoksa da ilgili diğer yasalar üzerinde çalışmalar vardır. Örneğin, «6785 sayılı İmar Kanununun 39 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun Tasarısı» hazırlanmış olup yakında bakanlıkların görüşlerine sunulacak duruma gelmiştir.

2. Bu konudaki uygulamada ilgili Belediyenin önerisi ve belde ihtiyaçlarına uygunluğunu kabul edilmesi, plan onama ve kamulaştırma için, İmar Kanunu ile Bakanlığımızın kuruluş kanunu olarak tanınmaktadır. Belediye ve mücavir saha sınırları dışında ise İl İdare Kurullarının bu yoldaki önerileri kabulü gerekmektedir. Belediyesince yetkileri içinde ve yasalara dayanılarak bu çeşit bir önlem alınabilmektedir.

3. Madde 1 deki anlam içinde ilke kararları ve yasa değişikliği olmadığı gibi mevcut yasalara göre kamulaştırılacak alanların saptama çalışmaları sona ermediğinden özel olarak bu alanlar için bütçede aktarma yapılmamıştır. Belediyelerin normal kamulaştırma ihtiyaçları ise bütçede bulunan 520 000 000 TL. ödenekten karşılanmaktadır. Kıyılardaki kamulaştırmaya ilişkin örnek çalışma Antalya İli Kemer Beldeğinde sürdürülmektedir. Çalışmaların sonucuna göre Bodrum ve Ayvalık beldelerine ait kamulaştırma da programa alınacaktır.

4. Madde (2) de belirtilen yönde ve de bir planlama kapsamı içinde imar uygulamaları (kamulaştırma ve yapım işleri) için 1979 yılı Bakanlığımız bütçesine hızla sanayileşen beldelerle diğer beldeler için 1 milyar 200 milyon TL. tarihi ve turistik imar uygulamaları için 300 milyon TL. ödenek konması önerisi yapılmıştır.

Ayrıca bu konu ile ilgili olarak 6785 sayılı İmar Kanununun 1605 sayılı Kanunla eklenen ek 7 ve 8 nci maddeleri kapsamındaki alanların saptanması korunması, denetlenmesi ve düzenlenmesine ve kanuna aykırı yapıların yıkım iş ve işlemlerine ilişkin 5 sene süreli bir ön proje hazırlanmış ve buna göre bütçeye 1979 mali yılı için 30 000 000 1980 yılı için 45 000 000, 1981 yılı için 45 000 000, 1982 yılı için 43 000 000 ve 1983 yılı için de 40 800 000 TL. olmak üzere toplam 203 800 000 TL. ödenek konulması öngörülmüş ve gereği DPT'den istenmiştir.

5. Soru Yerel Yönetim Bakanlığı ile ilgili olmakla beraber yapılacak bildirilen çalışmalar da birinci derecede uygulayıcı durumda olması gereken Bakanlığımızın da etkin katkısı gözden uzak tutulmamaktadır.

6. Uygulamada etkinliği ve eşgüdümü (koordinatörlüğü) İmar ve İskân Bakanlığı sağlamaktadır.

7. Ayvalık ve Bodrum beldelerinde «başlanmış yapı» larla ilgili olarak istenen bilgi, mahallinde çok yönlü ve zaman alıcı bir inceleme, araştırma ve sayısal saptamayı gerektirmiş ve bu konu Bakanlıkça ilgililere görev olarak verilmiş, acele gereğinin yapılması istenmiştir. Bu nedenle;

7 nci madde ve konu ile ilgili ayrıntılı bilgi daha sonra ek olarak arz edilmek üzere şimdilik diğer maddelele ilgili hususların cevapları ile yetinilmek durumunda kalmıştır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet Karaaslan
İmar ve İskân Bakanı

TC
Yerel Yönetim
Bakanlığı
Ankara
Sayı : 652/78

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliğine

İlgi : 25 . 8 . 1978 tarih ve 16168-6715 sayı ile Bakanlığımıza gönderdiğiniz Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın yazılı sorusu.

Tarihsel ve doğal sit olarak inşa edilmiş yörelerin sorunlarına ilişkin olarak Sayın Kadri Kaplan tarafından Bakanlığımıza yöneltilen soruların yanıtları aşağıda sunulmuştur.

1 (ve) 2) Soruna yasal açıdan çözüme getirecek işlemlere dönük olarak kurumlararası ilişkiler sürdürülmektedir.

3 (ve) 4) Gerekli görülen kamulaşturmalar için ülkenin ekonomik koşullarının elverdiği ölçüde düzenlemeler, özellik gösteren bölgeler başta olmak üzere Türkiye ölçeğinde yapılacaktır.

5 (ve) 7) Yerel Yönetim Bakanlığı, kamusal çıkarlar ve yararlar açısından, genelde tüm belediyelere yönelik çalışmalarının yanı sıra özelle de, gerekli gördüğü yörelerin belediyelerini uyarmaktadır. Veriler Bakanlığımızda toplandıkça da gerekli çalışmalar yapılacaktır.

6. Uygulamada eşgüdümü ve etkinliği sağlamak için koordinatörlüğü üslenen kuruluş, kurumlararası işbirliği kanalı ile sağlanacaktır.

Bilgileriniz rica olunur.

Mahmut Özdemir
Yerel Yönetim Bakanı

8. — Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Hayrettin Erkmen'in Marksist - Leninist Silahlı Propaganda Birliği adlı bir kuruluşa dair soru önergesi ve İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın yazılı cevabı. (7/962)

24 . 8 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Sayın İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Giresun Üyesi
Hayrettin Erkmen

1. Marksist-Leninist propaganda birliği (MLSPB) legal bir kuruluş mudur?

2. Türk Ceza Kanunu ve Dernekler Kanunu karşısında bu çeşit bir kuruluş legal sayılabilir mi?

3. Bu adı taşıyan bir kuruluşun İstanbul'da bir Merkez Komitesi ve onun da bir basın bürosu bulunduğu doğru mudur?

4. Hürriyet Gazetesinin 24 Ağustos 1978 günlü sayısında çıkan bu konu ile ilgili haber üzerine bir işlem yapılmış mıdır?

TC
İçişleri Bakanlığı
Emniyet Genel Müdürlüğü
Daire : Güvenlik
Şube : TOP. OLB.

253150

Konu : Hayrettin Erkmen'in önergesi Hk.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Sayın Hayrettin Erkmen'in önergesinde yer alan hususlara ilişkin bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

Bakanlığımıza iletilen bilgilere göre :

1. Marksist - Leninist Silahlı Propaganda Birliği legal bir kuruluş değildir. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi - Cephesi (THKP-C) adlı gizli örgüt doğrultusunda hareket eden bir fraksiyondur.

2. Türk Ceza Kanunu ve Dernekler Kanunu karşısında böyle bir kuruluşun legal sayılmasına olanak yoktur.

3. Marksist - Leninist Silahlı Propoganda Birliği adlı yasa dışı örgütün bir Merkez Komitesi bulunabilir. Ancak, bu örgütün «İstanbul Merkez Komitesi Basın Bürosu» adıyla yaptığı bir eylem veya yayın yoktur. 24 . 8 . 1978 tarihli Hürriyet Gazetesinde, Yavuz Ağaoğlu'nun kaçırılması ile ilgili haberde, yasa dışı örgütün Merkez Komitesi Basın dözçüsünün açıklamasına yer verilmişse de, örgütün Merkez Komitesi Basın Bürosunun varlığına ilişkin bir belge bulunmamaktadır.

4. Marksist - Leninist Silahlı Propoganda Birliği (MLSPB) adlı yasa dışı bir örgütün varlığı, 24.8.1978 tarihli Hürriyet Gazetesinin konu ile ilgili haberinden önce de istihbar edilmiş olup, örgüt yerinin saptanması ve mensuplarının tesbiti ve yakalanması için gerekli çalışmalar, ilgili devlet kuruluşları ile işbirliği halinde önemle sürdürülmektedir.

Arz ederim.

İrfan Özaydınlı
İçişleri Bakanı

9. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum ilindeki Tuz ocaklarına dair soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/966)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Gümrük ve Tekel Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığımızı saygıyla rica ederim.

Erzurum Senatörü
Hilmi Nalbantoğlu

Soru : 1. Erzurum ili dahilinde 1950 yılından sonra işletilmesi durdurulup kapatılan Tuz ocakları hangileridir? Kapatılma nedenleri nelerdir? Bu tuz ocaklarını tekrar açmayı ve işletmeyi düşünüyor musunuz? Açılacak olanlar en geç hangi tarihlerde açılacaktır?

TC

Gümrük ve Tekel
Bakanlığı

27 . 10 . 1978

Tetkik ve Murakabe
Kuruolu Başkanlığı
Sayı : 4-1-7084

Konu : Yazılı soru önergesi

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik 26 . 9 . 1978 tarih 16323-6752-7/966 sayılı yazıları.

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve yazılı

olarak cevaplandırılması önerilen Erzurum ilindeki Tuz ocakları hakkındaki yazılı soru önergesinin cevabı 3 nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Tuncay Mataracı

Gümrük ve Tekel Bakanı
Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Sayın Hilmi Nalbantoğlu'nun Erzurum İli dahilindeki tuz ocaklarına dair yazılı soru önergesi cevabıdır.

Soru 1. Erzurum İli dahilinde 1950 yılından sonra işletilmesi durdurulup kapatılan tuz ocakları hangileridir? Kapatılma nedenleri nelerdir? Bu tuz ocaklarını tekrar açmayı ve işletmeyi düşünüyor musunuz? Açılacak olanlar en geç hangi tarihlerde açılacaktır?

Yanıt 1. Erzurum Tekel Başmüdürlüğüne bağlı olarak 1961 yılına kadar işletilen Oltu Kapah Kaya Tuzlası 1961 yılında üretiminin 171 tona düştüğü ve aynı yıl galeride meydana gelen büyük çöküntüler nedeniyle faaliyetinin durdurulması mecburiyetinde kalmıştır.

Söz konusu tuzlada 1963 yılı içerisinde 250 metre uzunluğunda bir tünel daha açılmış olup, aynı arama tüneline 1966 yılında da devam edilmiş ancak büyük çapta çöküntüler meydana geldiğinden mühendis raporları ile söz konusu tuzladaki çalışmalar durdurulmuştur.

MTA Enstitüsü tuz yatağında 10 adet sondaj yapmış ve bu sondaj yerlerinden örnekler alınarak Tekel Enstitülerinde tahlile tabi tutulmuştur. Bu tahlil neticesinde 10 numaralı tahlil hariç diğer 9 numunede, 3078 sayılı Tuz Kanununun 2 nci maddesindeki tarife uygun tuz bulunmamıştır.

Söz konusu il sınırları içerisinde kapatılan ikinci tuzlada Sağırkaya Tuzlasıdır. Bu tuzlamızda çok düşük kapasiteli olup, ekonomikliğini tamamen yitirmiş, içerisinde gayri safi maddelerinin oluşu sağlık yönünden sakıncalı görülmüş ve konu ile ilgili teknik elemanlarımızca hazırlanan raporda çalıştırılması sakıncalı görüldüğünden o günkü durumlar murvacehesinde işletmeden ahkonulmuştur.

MTA Enstitüsü ile Tekel Genel Müdürlüğü arasında kaya tuzu envanterlerinin çıkarılmasına dönük çalışmalar devam etmekte olduğundan, adigeçen tuzlalarımız sahası içerisinde maden yatağının araştırılması yeniden programlanmıştır.

Bilgilerine arz ederim.

Tuncay Mataracı
Gümrük ve Tekel
Bakanı

10. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Erzurum İline bağlı bazı ilçelerinde tütün ekimi için izin verilip verilmeyeceğine dair soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/1969)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Gümrük ve Tekel Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygıyla rica ederim.

**Erzurum Senatörü
Hilmi Nalbantoğlu**

Soru 1. Erzurum İlinin Tortum, Oltu, Şenkaya, Narman ve Oğur ilçeleri ile, Pasinler, Horasan, İspir ve Hınıs ilçelerinin rakımı düşük yörelerinde tütün ekimi için izin verilip verilmeyeceğinin gerekçeleri ile birlikte cevaplandırılmasını istiyorum.

TC

Gümrük ve Tekel 23.10.1978
Bakanlığı

Tetkik ve Murakabe
Kurulmuş Başkanlığı

Konu : Yazılı soru önergesi.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İşgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü
25.9.1978 gün ve 16321-6753 7/1969 sayılı yazıları.

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Sayın Hilmi Nalbantoğlu'nun Erzurum İline bağlı bazı ilçelerinde tütün ekimine izin verilmesi hakkında, ilgede kayıtlı yazılılarıyla Bakanlığınıza yönelttiği yazılı soru önergesinin cevabı üç nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

**Tuncay Mataracı
Gümrük ve Tekel
Bakanı**

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Sayın Hilmi Nalbantoğlu'nun tütün ekimine izin verilmesi ile ilgili yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Bilindiği gibi, özellikle son yıllarda, bütün bölgelerimizde tütün ekiminin başladığı dönemlerde tütün ekimi ile ilgili başvurular ve deneme ekimi istemleri daha da yoğunlaşmaktadır. Deneme ekimleri yolu ile tütün üretim alanlarının genişletilmesi, dolaylı olarak

tütün üretiminin artırılmasına neden olmaktadır. Bu durum, ülkemizde tütün üretiminin iç tüketim ve ihracat olanaklarımızla dengeli bir düzeyde tutulamamış olması nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümünü güçleştirmektedir.

Erzurum İli merkezi ve bağlı ilçeleri, 1177 sayılı Yasaya bağlı tütün üretimine serbest il ve ilçeleri gösteren (1) no. lu cetvele dahil edilmediğinden tütün üretimine yasaktır.

Bu nedenle, benzeri başvurular gibi, Erzurum İlinin Tortum, Oltu, Şenkaya, Narman, Oğur, Pasinler, Horasan, İspir ve Hınıs ilçeleriyle ilgili istemlerin, ileride belirecek uygun koşullarda uygulanması düşünilen üretim planlaması esasları çerçevesinde ele alınarak değerlendirilmekte ve bu kabil istemler şimdilik not edilmekle yetinilmektedir.

Arz ederim.

**Tuncay Mataracı
Gümrük ve Tekel
Bakanı**

11. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Türkiye'de kitle taşımacılığını geliştirmek için bir demiryolu fonu oluşturulmasının düşünülip düşünülmediğine dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi'nin yazılı cevabı. (7/1972)

28 . 9 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı arz ve rica ederim.

**Erzurum Senatörü
Hilmi Nalbantoğlu**

Soru :

1. Türkiyemizde kitle taşımacılığını geliştirmek için,

- Yerköy - Yozgat - Yıldızeli,
- Polatlı - Afyonkarahisar,
- Polatlı - Konya,
- Yıldızeli - Çekerek Sungurlu - Çorum demiryolu hatlarının yapımını düşünmüyor musunuz?

Bu demiryollarının yapmak için bir fon oluşturulması, Devlet katkısı dış ülke ile anlaşmalarla gerçekleştirmek düşünülmekte midir?

TC

Bayındırlık Bakanlığı 22.10.1978
Demiryollar İnşaatı
Genel Müdürlüğü
Ankara
Genel Müdürlük
Sayı : D. 01/9045

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 2.10.1978 tarih 16416-6769/7/972 sayılı yazınız.

Türkiye'deki kitle taşımacılığının geliştirilmesi ve bir demiryolu fonu oluşturulması hususunda, Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Sayın Hilmi Nalbantoğlu'nun yukarıki tarih ve sayılı yazınıza ekli 28.9.1978 tarihli soruları tetkik edilerek sonuçları aşağıda sunulmuştur.

a) Yerköy - Yozgat - Yıldızeli demiryolu güzergâhı yerine daha geniş kapsamlı Ankara - Sungurlu - Yozgat - Bedirli - Ulaş Divriği Erzincan - Erzurum çift hatlı elektrikli demiryolu güzergâh çalışmalarının harita üzerinde 1/25 000 ölçekli güzergâha geçirilmiş ve bunun Ankara'dan - Divriği arası 4 ncü Plan dönemi için DPT Müsteşarlığına teklifte bulunulmuştur.

Buna göre :

1. Bu hattın en dar boğazını teşkil eden Hanlı, Bedirli - Ulaş bölümünün 1979 yılında inşaatına başlamak üzere 1983 yılında,

2. Ankara - Bedirli arası 1982 - 1990 yılları arasında,

3. Ulaş - Divriği arası 1981 - 1985 yılları arasında yapımı öngörülmüştür.

Bu hatların bitmesi ile İstanbul - Erzurum arası seyir süresi 39 saatten 12 - 13 saate inmiş olacaktır.

b) Polatlı - Afyonkarahisar demiryolu güzergâhı Ankara - Afyonkarahisar - İzmir olarak ele alınmış ve 1/25 000'lik haritalar üzerine de güzergâh geçirilmiştir.

Polatlı - Afyonkarahisar demiryolu güzergâhı 4 ncü Beş Yıllık Kalkınma Planında programda ele alınmak üzere DPT Müsteşarlığına teklifte bulunulmuştur.

c) Polatlı - Konya arası için harita çalışmaları yapılmış ancak 5 nci Beş Yıllık Kalkınma Planı için düşünülmektedir.

d) Yıldızeli - Çekerek - Sungurlu - Çorum demiryolu güzergâhı yerine, (a) maddesinde zikredildiği üzere daha önemli bir güzergâh olan Ankara - Sungurlu - Yozgat - Bedirli - Ulaş - Divriği güzergâhı ele alınmıştır.

Bu demiryollarının yapımı devletçe yürütülmesi öngörülmüş olup, Dünya Bankasından kredi sağlanması daha olumlu bir etken olarak düşünülmektedir.
Durumu bilgilerinize arz ederim.

Şerafettin Elçi
Bayındırlık Bakanı

12. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in, Sivas İline bağlı Divriği İlçesindeki Ulucamiden çıkan halılara dair soru önergesi ve İçişleri Bakanı İrfan Özyaydanlı'nın yazılı cevabı. (7/974)

26 . 9 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Nevşehir Senatörü
Prof. Dr. Ragıp Üner

Sivas İline bağlı Divriği İlçesinde bulunan, Ulucami içindeki kıymetli hahlar bir müddet evvel çıkmış idi.

Bu hahlar bulunmuş mudur?

Bu konuda Bakanlıkça bir araştırma yapılmakta mıdır?

TC

İçişleri Bakanlığı 13 . 9 . 1978
Emniyet Genel Müdürlüğü

Daire : Asayiş

Şube: Asayiş A.6145-56-257732

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : C. Senatosu Başkanlığının 2 . 10 . 1978 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 16398-5765-7/974 sayılı yazısı.

Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Sayın Ragıp Üner'in, Bakanlığımıza yönelttiği, Sivas İline bağlı Divriği İlçesindeki Ulucamiden çıkan hahlara dair yazılı soru önergesi hakkında mahallinden alınan bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Sivas İline bağlı Divriği İlçesindeki Ulucamiden, eski eser niteliğinde 27 parça hah ve kilimin belirsiz gün ve saatte meçhul kişilerce çalındığı 11.6.1978 günü İlçenin güvenlik makamlarına intikal etmiştir.

Olay üzerine derhal il merkezinden de gönderilen elemanlarla birlikte gerekli soruşturmalara başlanmıştır, ancak henüz olumlu bir sonuç alınmamıştır.

Olayın önemi dikkate alınarak bütün valilikler ve hudut kapılarına telsizle duyurulmuş, çalıntı hah

ve kilimlerin çoğaltılan fotoğraflarının, aynı yerlere dağıtımını sağlanmıştır.

Ayrıca, aynı camideki benzeri halı ve kilimlerin, İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü Halı Müzesine kaldırıldığı, Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile yapılan yazışmalardan anlaşılmıştır.

Çahntı halıların bulunması ve falllerinin yakalanması için gerekli bütün araştırma ve çalışmalara aralıksız devam edilmektedir.

Arz ederim.

İrfan Özyayınlı
İçişleri Bakanı

13. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Tortum gölü civarında bir dinlenme kampı yapımının düşünüllüp düşünülmediğine dair soru önergesi ve Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un yazılı cevabı. (7/1978)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çalışma Bakanlığı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygıyla arz ederim.

9 . 10 . 1978
Erzurum Senatörü
Hilmi Nalbantoğlu

Erzurum ili Doğu Anadolu'da oldukça yoğun işçi nüfusunun olduğu bir ilimiz olduğu halde bu civarda bir dinlenme kampı yapmayı düşünmüyormusunuz?

Bu maksatla Tortum gölü kenarında herhangi bir yöreyi bu iş için kış basmadan tetkik ve etüd ettirebilir misiniz?

TC
Çalışma Bakanlığı
Araştırma Kurulu Başkanlığı

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliğine

İlgi : 16.10.1978 gün ve 16491-6801-7/978 sayılı yazıları.

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun Tortum gölü kıyılarında işçilerimiz için dinlenme tesisleri yaptırılması konusunda Bakanlığımızın düşüncelerini soran 9.10.1978 günlü yazılı sorusu incelendi. Bu konudaki görüşlerimiz aşağıdadır:

Tortum gölü ve çevresi gibi doğal güzelliği ve turizm potansiyeli olan yörelerde, halkımızın ve bu arada işçilerimizin sağlıklı bir biçimde dinlenmelerini sağlayacak altyapı ve tesislerin kamu kuruluşları ve özel girişim tarafından ilgili planlar çerçevesinde gerçekleştirilmesi kuşkusuz çok uygundur.

Ancak, gerek mevzuat ve gerekse bütçe ödenekleri, konunun Bakanlığımız tarafından ele alınmasına olanak vermemektedir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Bahir Ersoy
Çalışma Bakanı

Cumhuriyet Senatosu
GÜNDEMİ

78 NCI BİRLEŞİM (Olağanüstü)

30 . 10 . 1978 Pazartesi

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca
Seçilen Üye Zeyyat Baykara ve arkadaşlarının, şid-
det olayları üzerinde bir genel görüşme açılmasına
dair önermeleri. (8/8)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ
KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

